

obravnavali vprašanja omrežja centralnih krajev (K. Vorlauffer), nomadizem (W. Kreker) in rajonizacijo agrarnih področij (P. Weber).

Med referati o ekologiji biosfere moramo posebej podčrtati referate teoretičnega in metodološkega značaja npr. »Ekološki aspekti tehnizirane in komercializirane civilizacije in njene oblike življenja« (H. Sioli), »Naloga ekologije v proučevanju kulturne pokrajine« (F. Tichy) in »Pomen biogeografije za ekologijo pokrajine« (P. Müller). V programu drugega dela te sekcije so bili referati, ki so posredovali rezultate raziskav posameznih problemov ekološke narave po različnih državah sveta. Pomembni so bili zato, ker so poskušali opredeliti na konkretnih primerih naloge geografije pri proučevanju človekovega okolja.

V geomorfološki sekciji so bili prečitani referati, ki so obravnavali različno problematiko na primer tipe oblikovanja tal v različnih klimatsko-geomorfoloških zonah (J. Büdel) ter morfologijo recentnega in fosilnega krasa na severnem robu Kavkaza (J. Dörre).

V sekciji o metodah in rezultatih prebivalstvene in socialne geografije so bili prečitani referati o raziskavah prebivalstva na območju mesta Bonna, v okolici Frankfurta in v Hannoveru. Bilo je prebranih tudi več referatov metodološke narave, kot na primer o prognozi prebivalstva za regionalno planiranje (K. Ganser) in o faktorjih in tipih procesov prostorske mobilnosti (F. Schaffer).

Za kongres so nemške založbe pripravile razstave geografskih učbenikov, geografskih znanstvenih in poljudnoznanstvenih publikacij, učil in računskih strojev ter aerofotogrametričnih aparatov.

Gospodarsko-geografski inštitut v Münchenu je skupno z Inštitutom za geografijo Univerze v Ljubljani pripravil razstavo »Sodobni socialno-geografski problemi Slovenije«. Na tej razstavi so bili s kartami predstavljeni problemi transformacije naselij, migracij in strukture prebivalstva, industrializacije, mreže in strukture šol ter razvoja turizma.

Summary: 58th Congress of Geographers of the German Federal Republic

M. V. Klemenčič who participated in the Congress held at Erlangen from the 1st to 6th Jun 1971, presents a brief report on its work and contents.

EVROPSKA REGIONALNA KONFERENCA MEDNARODNE GEOGRAFSKE UNIJE V BUDIMPEŠTI AVGUSTA 1971

Svetozar Ilešič

Kljub napredujočemu cepljenju geografije na posamezne veje in kljub vse številnejšim specialnim simpozijem in kolokvijem, na katerih se zbirajo geografi ob posameznih specialnih problematikah, je vendar kohezijska moč geografske misli očitno še tako močna, da geografom kot celoti ne zadoščajo več samo veliki mednarodni geografski kongresi, ki se hkrati z generalno skupščino Mednarodne geografske unije vrše vsako četrto leto, temveč da se sestajajo še vmes na posebnih »regionalnih« konferencah. Tako je bila med XIX. mednarodnim geografskim kongresom v Stockholmu (1960) in XX. kongresom v Londonu (1964) organizirana posebna regionalna konferenca na Japonskem, med londonskim kongresom in XXI. kongresom v Indiji pa regionalna konferenca v Mehiki. Tretja taka regionalna konferenca, katere organizacijo je MGU poverila Madžarskemu nacionalnemu komitetu, pa je bila sklicana v Budimpešti za čas 4. do 20. avgusta 1971. Zdi se, da je ta konferenca še posebno ustrezala potrebi, zakaj XXII. mednarodnega geografskega kongresa, ki bo avgusta 1972 v Kanadi, se bo verjetno lahko udeležilo samo

zelo omejeno število evropskih geografov. Budimpeštanska konferenca naj bi bila nekako nadomestilo za to.

Konferenca in simpozijev, ki so jo spremljali, se je udeležilo precej nad 700 geografov. Od tega jih je bilo kajpada največ iz Madžarske, zatem iz Sovjetske zveze (precej nad 100), s po 10—40 udeleženci pa je bila zastopana tudi večina drugih evropskih držav, tako z zahoda kot z vzhoda. Od izven-evropskih držav sta bili močni udeleženci ZDA in Kanada, posamezni udeleženci pa so dopotovali tudi iz latinsko-ameriških, afriških in azijskih držav.

Osrednja konferenca je bila v dneh od 10. do 14. avgusta v Budimpešti. Začela se je s slovesno otvoritvijo 10. avgusta popoldne v moderni dvorani t. i. MEMOSZ-centra. Otvoril jo je zastopnik Madžarske akademije znanosti, nakar so pozdravne besede spregovorili podpredsednik ministrskega sveta Madžarske Miklós Ajtai in predsednik izvršnega komiteja mestnega sveta Budimpešte Zoltán Szépvölgyi. Z otvoritveno slovesnostjo je bila združena proslava 100-letnice Madžarskega geografskega društva (*Magyar Földrajzi Társaság*). Zgodovino tega društva je predočil sedanjí njegov predsednik prof. László Kadár, nakar so bila vodilnim madžarskim geografom podeljena državna in društvena odlikovanja. Ob tej priliki je bilo izvoljeno za častne člane društva tudi večje število domačih in inozemskih geografov (med njimi S. Plešič iz Ljubljane ter J. Roglič iz Zagreba). Dejstvo, da so bili med novo izvoljenimi častnimi člani poleg številnih sovjetskih geografov tudi zastopniki skoraj vseh evropskih držav, je tudi na zunaj značilno podčrtalo vlogo »evropske« regionalne konference geografov v splošnem evropskem sodelovanju.

Razen ob otvoritvi se je konferenca plenarno sestala samo še ob zaključku dne 14. avgusta, ko so bila podana pregledna poročila o njenem delu. Vse drugo njeno delo se je vršilo po sekcijah, ki so zasedale v dneh od 11. do 14. avgusta, na sejah stalnih komisij MGU ter na nekaterih simpozijih in seminarjih, ki so bili organizirani v Budimpešti in drugje na Madžarskem pred osrednjo konferenco ali po njej. Trije simpoziji so se vršili pred konferenco, v dneh od 5. do 8. avgusta, in sicer: donavski simpozij (S1) na sami Donavi in v Budimpešti, simpozij o kraški morfogenezi (S2) z začetkom v Budimpešti in nadaljevanjem na kraških terenih Madžarske in simpozij o splošnem razvoju površja (S5), ki se je začel v Debrecenu in nadaljeval v Miškoľcu in Egru. Pred začetkom konference je razen tega komisija MGU za probleme »Človeka in okolja« v sodelovanju z UNESCO organizirala v Gödöllo blizu Budimpešte posebni seminar o temi »Naravne nezgode«. Poseben seminar je za 8. in 9. avgust sklicala v Budimpešto tudi komisija MGU za tematiko »Razvoj geografske misli«. Vsebino seminarja označuje njegov naslov: »Začetki moderne geografije človeka: Ratzel in Vidal de la Blache«.

Delo osrednje konference je bilo razdeljeno na 7 sekcij (z 4 podsekcij). I. sekcija s tematiko »Človek in okolje« je imela 8 sej, II. sekcija (s tematiko »Dinamika in prognoza razvoja reliefa po evropskih regionalnih tipih«) 5 sej, III. sekcija (s tematiko »Regionalni razvoj, regionalno planiranje in geografsko okolje«) 8 sej, III. a sekcija (s tematiko »Fizično-geografska regionalizacija«) 4 seje, IV. sekcija (s tematiko »Geografski vidiki gospodarskega sodelovanja v Evropi«) vkljub nad vse aktualni problematiki samo 2 seji, V. sekcija (s tematiko »Urbanizacija v Evropi«) 7 sej, VI. sekcija (s tematiko »Tematska kartografija«) 7 sej in VII. sekcija (s tematiko »Metode in naloge geografskega pouka in izobrazbe v Evropi«) 5 seje.

Med konferenco so imele svoje posebne strokovno-vsebinske in organizacijske seje še komisije MGU za aplicirano geografijo, za izrabo zemlje, za kvantitativne metode, za geomorfološka raziskovanja in kartiranja, za tipologijo kmetijstva, za geografijo prometa in za medikalno geografijo.

Zaradi te razdrobljenosti dela na sekcije, komisije in simpozije in ker so se vrh tega programi sproti močno spreminjali (zaradi odsotnosti referatov ali prestavljanja referatov iz sekcij na simpozije in obratno) je tokrat še posebno težko dobiti pregled čez značaj dela konference. Se najboljše nam služi za to pregledno urejena publikacija z izvlečki vseh referatov (*Abstracts of Papers*), ki so bili prijavljeni za sekcije in simpozije (toda brez referatov

na sejah komisij in naknadno organiziranih dveh seminarjev). Ta pregled nam pokaže, da je bilo prijavljenih vsega skupaj 317 referatov. Po vsebini, kakor je opredeljena v publikaciji, je odpadlo od tega na tematsko skupino I. (»Človek in okolje«) 53 referatov. Več kot polovica je pri tem obravnavala podrobnejšo tematiko »človeka in okolja v moderni geografski koncepciji« in še »vode v naravi in v gospodarskem življenju«, manj pa »izrabo aluvialnih ravnin, živega peska in slanih tal« ter »borbe proti onesnaženju okolja po človeku«. II. osnovna tematska skupina (»Razvoj in vrednotenje geografskega okolja«) je bila po številu referatov (64) druga najmočnejša. Polovica teh referatov se je ukvarjala s splošnimi problemi razvoja površja (denudacijski proces v sredogorju, erozijski procesi, površinsko odplakovanje in hudourniška erozija, fluvialni razvoj in fluvialne terase), presenetljivo malo za konferenco, ki se je vršila v deželi publice, se jih je ukvarjalo s problemi publičnih terenov, pač pa precej (14) s kraško problematiko (kraški procesi, tipologijo krasa). III. tematska skupina (»Regionalni razvoj, regionalno planiranje in geografsko okolje«) je bila po številu referatov (73) najmočnejša. V njenem okviru je odpadlo po več kot 20 referatov na ožji temi »regionalnega razvoja in regionalnega planiranja« ter »analize ekonomskih regij, modelov in prostorske strukture«, manj pa na ožje teme »fizično-geografske regionalizacije«, »vloge prebivalstva in delovne sile v regionalnem razvoju« in »turizma v regionalnem razvoju«. IV. tematska skupina (»Kmetijska tipologija in kmetijska naselja«) je zbrala 24 referatov (približno polovico iz tipologije in polovico iz transformacije naselij). Močnejša je bila V. tematska skupina (»Urbanizacija«) s 44 referati (približno enakomerno po ožjih temah »Tendence v današnji urbanizaciji«, »Geografski problemi omrežja naselij«, »Problemi metropolitanskih aglomeracij«, »Transformacije podeželskih naselij«). Presenetljivo malo referatov (12) se je nabralo v VI. tematski skupini (»Vidiki evropskega gospodarskega sodelovanja«, kar ne vpliva ohrabrujoče. V VII. tematski skupini (»Tematska kartografija«) je bilo referatov kar precej (35), kar je razumljivo, saj je bila vzporedno s konferenco organizirana razstava nacionalnih in regionalnih atlasov ter tematskih gospodarskih kart. Spet pa slika ni ohrabrujoča pri VIII. tematski skupini (»Metode in naloge geografskega pouka in izobrazbe«) s samo 13 referati.

Številena in delovna udeležba geografov iz Jugoslavije na konferenci ni bila med najslabšimi. Oslabilo jo je razen naše že dosedanje slabe organizacije povezanosti še trenutno razsulo vsakih zveznih organizacijskih in finančnih možnosti. To se je poznalo zlasti na našem skrajno šibkem, neorganiziranem in docela fragmentarnem deležu na razstavi kart in atlasov ter učbenikov. Vendar je razveseljivo, da se je kljub pomanjkanju koordinacije prijavilo za konferenco kar 32 udeležencev iz Jugoslavije, (od katerih pa jih je dejansko prišlo res samo okrog 15). Kongresa in simpozijev so se, vsaj za nekaj časa, udeležili iz SR Bosne in Heregovine S. Bakaršić, iz SR Črne gore M. Radović, iz SR Hrvatske J. Crkvenčić, Veljko Rogić in I. Janko, iz SR Makedonije nihče, iz SR Slovenije I. Gams, S. Ilešič, V. Klemenčič, J. Kunaver, J. Medved in M. Sifrer in iz SR Srbije D. Dukić, M. Sušić, M. Vasović in M. Zermški. Med prijavitelci pa so bili zabeleženi še: iz SR Hrvatske I. Baučić, M. Crnobregu, M. Friganović, A. Jung, J. Ridanović, Z. Roca, J. Roglič in M. Zlatič, iz SR Makedonije M. Panov, iz SR Slovenije B. Ingolič, M. Pak, D. Radinja, I. Vrišer in M. Žagar ter iz SR Srbije V. Đurić, Z. Jovičević in M. Radovanović.

Izvlečkov iz referatov jugoslovanskih udeležencev je bilo objavljenih 15 (od tega 5 referatov ni bilo prisotnih). Ti referati so bili: Crkvenčić-Malić, »Funkcionalna smer v podeželskih naseljih in njihovi fiziognomski transformacije« (na primeru zagrebske okolice); Gams, »Nova metoda za opredelitev kraške erozije tal; Jovičić (odsoten), »Vloga geografskega pouka v sistemu modernega pouka«; Klemenčič, »Proces prestrukturiranja agrarnega prebivalstva kot faktor usmerjevanja kmetijske proizvodnje (v predelih malih

kmetij)« in »Indikatorji urbanizacije agrarnih naselij ob primeru Slovenije«; Kunaver, »Visokogorski kras Julijskih Alp v sistemu alpskega krasa«; Medved, »Tipi sprememb v izrabi tal v Sloveniji«; Radinja (odsoten), »Karakteristike zakrasevanja v Sloveniji«; Radović, »Nekatere značilne poteze regionalnega razvoja v Jugoslaviji«; Ridanović (odsoten), »Vloga in važnost vodâ v srednji dolini Save«; V. Rožić, »Sop severnojadranskih pristanišč Jugoslavije in njegov pomen za srednjeevropsko zaledje«; Sifrer, »Metode in rezultati študija fluvialnih teras v Sloveniji«; Vasović, »Problemi razvoja gorskih predelov v Srbiji in Črni gori«; Vrišer (odsoten), »Centralni kraji v Jugoslaviji«; Zeremski, »Današnji eolski procesi v predelu Đerdapskih tesni«; Zagar (odsoten), »Problemi manj razvitih področij v Sloveniji«. K temu je omeniti še, da je D. Dukić v sodelovanju s sovjetskim sodelavcem M. I. Lvovičem pripravil za konferenco v zvezi z donavskim simpozijem referat z naslovom »Vodnie resursi Evropi i puti ih sovместnogo ispol'zovanija«, ki je bil v ta namen še posebej objavljen. Podpisani pa je pripravil za seminar, ki ga je priredila komisija MGU za razvoj geografske misli, referat z naslovom »Geografija človeka na ozemlju Jugoslavije ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja«.

Ob koncu je treba priznati organizacijskemu komiteju madžarskih geografov pod vodstvom prof. G. Enyedija velik pogum in delovno vnemo, ki so jo pokazali s tem, da so se v razmerah male države, šibkih materialnih in kadrovskih sredstev ter pomanjkanja izkušnje lotili tako težavne naloge, kakršna je organizacija take mednarodne konference in jo tako uspešno izvedli.

Résumé: Conférence régionale européenne de l'Union géographique internationale à Budapest en août 1971

M. S. Ilešič, un des participants yougoslaves à cette conférence, présente un bref rapport sur ses travaux en soulignant son plein succès et son importance de contribuer, par voie des recherches géographiques, à la compréhension et bonne entente mutuelle entre les peuples européens.

SIMPOZIJ O INOVACIJAH V GEOGRAFIJI IN UNIVERZITETNI IZOBRAZBI V BRATISLAVI AVGUSTA 1971

Svetozar Ilešič

Katedra za ekonomsko geografijo na Prirodoslovni fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi, ki jo vodi prof. Koloman Ivanička, nas je povabila na mednarodni simpozij z naslovom, ki se je glasil v angleščini *Innovation in Geography and University Instruction*. Simpozij je bil sklican za dneve od 4. do 8. avgusta 1971, torej v dneh tik pred evropsko regionalno konferenco na Madžarskem.

To verjetno ni naključje. Sprva namreč, ko se je pričelo govoriti o letošnji evropski regionalni konferenci MGU na Madžarskem, je bila v zraku ideja, da bi se nekateri specialni simpoziji ob tej priliki organizirali tudi v sosednjih deželah. Bratislavski pobudniki so očitno želeli to idejo realizirati, tem bolj ker je prof. Ivanička kot član komisije MGU za geografsko vzgojo poskušal tak simpozij s primerno vsebino povezati s sejo te komisije, ki naj bi se pred regionalno konferenco sestala v Bratislavi. Res je morda ravno zato bil izbrani datum za marsikatero inozemskega povabljenca manj primeren. Zato so na simpoziju prevladovali domači (slovaški in nekaj čeških) udeleženci, med gosti pa so bili Poljaki (s predsednikom MGU prof. Leszczyckim), Nemci iz DDR, ter posamezniki iz Jugoslavije, ZDA in Čila. Tudi program je seveda zrcalil dokaj slučajno sestavo udeležencev.